

Ensimmäinen Pohjoismaiden lastenestesiologikoulutus

Olli Meretoja

Finnanestin numerossa 1/2003 kuvattiin Pohjoismaiden anestesiologiyhdistyksen (SSAI) hahmottamaa vuosittain toistuvaa lastenestesiologian yksivuotista koulutusta, mikä alkaa syyskuuisin¹. SSAI:n lastenestesiologikoulutuksen Steering committee piti kokouksen 1.–2.2.2003 Tukholmassa ja konkretisoi Finnanestissa esitetyn koulutuksen sisällön ja rakenteen.

Lastenestesiologikoulutuksen tavoitteena on pohjoismainen verkostoituminen sekä lastenestesiologian erityistietämyksen laajentaminen erityisyksiköiden ulkopuolelle¹. Hyväksytyt pohjoismaisen koulutuksen rakenne on varsin lähellä suomalaista lastenestesiologian erityispätevyyden rakennetta². Pohjoismainen koulutus voi jatkossa korvata toisen vuoden Suomen kaksivuotisesta koulutuksesta.

Koulutuksen rakenne

Ensimmäinen koulutus tulee alkamaan 1.9.2003. Kurssille voidaan ottaa yhteensä 12 anestesiologian erikoislääkäreitä, Suomesta kolme. Suomen koulutettavien ”kotipaikat” tulevat olemaan Helsinki, Oulu ja Turku. Kullakin koulutettavalla on nimetty tutor, joka henkilökohtaisella panoksellaan auttaa kurssin läpi viemistä. Tutor muun muassa kuittaa suoritettua kliiniset osaamisalueet ja seuraa lokikirjan täyttymistä.

Osaamisalueet ja lokikirja

Koulutettavalta edellytetään muutamien asioiden suorittamista lukumäärin mutta suurin osa tietotaidon hankkimisesta perustuu kliiniseen toimintaan ja sen hallintaan. Lukumäärinä edellytetään 10 vastasyntyneen ja 30 muun alle vuoden ikäisen lapsen nukuttamista sekä viisi keskuslaskimokatetrentointia ja 20 valtimokanyliointia.

Perehtyneisyyden osoittamista edellytetään mm. seuraavilta osa-alueilta: vaikea intubaatio, rintaontelokirurgia-, ortopedia-, sydän-, neuro-, trauma- ja palovamma- sekä ulkoalueiden ja päiväkirurginen anestesia, puudutukset ja kivun hoito.

Tehohoitojakson aikana edellytetään perehtyneisyyttä ventilaattorihoitoon, ravitsemuksen suunnitteluun, nestehoitoon, verenkierron tukihoidon ja elinsiirtolasten hoitoon.

Kliininen palvelu

Kliininen palvelu lasketaan viikkoina, joihin ei sisälly varsinaisia lomivia (päivystyksen jälkeinen vapaa, viikkolepo jne. ovat ok). Kliinisenä kotimaan palveluna edellytetään 30 viikkoa anestesia- ja leikkaussalipalvelua sekä 10 viikkoa tehohoitopalvelua. Kotimaan palvelun voi suorittaa kokonaan omassa kotiyksikössä tai osittain kotiyksikössä ja osittain muussa kotimaan koulutusyksikössä. Vierailuohjelmaan kuuluu 4 viikkoa kliinistä palvelua tai toiminnan seuraamista toisen Pohjoismaan koulutuskeskuksessa.

Koti- ja pohjoismaista vaihtoa kannattanee suunnitella nimenomaan täydentämään oman kotiyksikön toiminnan kapeikkoja tai lisäämään erityisosaimista jossakin haluamassaan aihekentässä. Tutorit auttavat vaihtoyksikön valinnassa. Koulutuksen lyhyen kokonaiskeston vuoksi tutkimustyö ei korvaa kliinistä palvelua.

Pohjoismainen vaihto voi tapahtua yhtenä jaksona tai kahtena kahden viikon jaksoneina. Jos koulutettava haluaa suorittaa vaihto-ohjelman Pohjoismaiden ulkopuolella, niin Steering committeeen puheenjohtaja Hans Selldén Tukholmasta kirjoittaa yhdessä tutorin kanssa saatekirjeen asianomaisen ulkomaisen yksikön esimiehelle kuvatakseen vaihdon koulutuksellisen merkityksen.

Kurssit

Vuoden koulutukseen sisältyy kolme 3,5 vuorokauden kurssia¹, joista ensimmäinen järjestetään Kööpenhaminassa marraskuun alussa, toinen Oslossa maaliskuun alussa ja kolmas Tukholmassa toukuun lopussa. Seuraavan koulutuskauden kurssit ovat sitten Reykjavikissa, Helsingissä ja Kööpenhaminassa niin että kurssit kiertävät järjestyksessä kaikki Pohjoismaat.

Kurssien sisältö hahmoteltiin helmikuun alussa. Ensimmäisen kurssin sisältö kattaa muun muassa fysiologiaa, farmakologiaa, kivun hoitoa, nestehoitoa, komplikaatioita ja tiettyjä syndroomia. Toinen kurssi kattaa muun muassa sydän- ja verenkiertosairauksia hoitoineen, ilmatien hallintaa ja ventilaattorihoitoa, ensihoitoa ja traumaa sekä kuljetusta. Kolmas kurssi järjestetään osittain yhdessä tehohoitokoulutuksen kanssa ja se kattaa muun muassa ravitsemusta, infektiota, sisäelinten toiminnan häiriöitä, tehohoidon tietohallintaa ja etiikkaa sekä kroonista kipua.

Kurssien luento- sekä muusta taustamateriaalista on tarkoitus saada kirjallinen aineisto osallistujille jaettavaksi hyvissä ajoin ennen kursseja.

Anomus ja rekisteröinti

Pohjoismaiseen lastenanestesiologikoulutukseen hakukkaiden tulee sopia koulutusyksiköiden kanssa hyvissä ajoin heidän kliinisen palvelunsa ajoittuminen. Samalla tulee sopia koulutuksen aiheuttamien kus-

tannusten kattamisesta. Kun kukin pohjoismainen kurssi maksaa noin 1300 euroa, ovat kurssikulut yhteensä noin 4000 euroa. Tämän lisäksi aiheutuu kustannuksia pohjoismaisesta vaihto-ohjelmasta.

Koulutus suunniteltiin alkavaksi syyskuuisin, jotta taloudelliset kustannukset jakautuvat kahdelle kalenterivuodelle. Näin koulutettavan tulisi saada 4000–6000 euroa kahden vuoden aikana koulutusmäärärahoja, jotta koulutuksen aiheuttamat kustannukset tulee katettua.

Kun koulutukseen osallistumismahdollisuus on kotimaassa varmistunut, tulee koulututtavan lähettää rekisteröintitietonsa Steering Committeeen puheenjohtajalle kesäkuun alkuun mennessä. Tästä tulee käytännön ohjeet myöhemmin. Kaikesta koulutukseen liittyvästä voi mielellään kysyä joko allekirjoittaneelta (olli.meretoja@hus.fi) tai Kai Kiviluomalta (kai.kiviluoma@oulu.fi). □

Viitteet

1. Meretoja O, Kiviluoma K. Pohjoismainen lasten anesthesiologikoulutus alkaa. *Finnanest* 2003; 36: 88–89
2. Manner T. Lastenanestesiologian erityispätevyys. *Finnanest* 1996; 22: 157–159

Olli Meretoja
lastenanest. dos
oyl, LNS, Hyks